

Érdemes néhány mondatot szentelnünk a lengyel miniszterelnök múlt heti közlekedési balesetének. A Beata Szydłót szállító kormányzati limuzin pénteken este hét órakor a dél-lengyelországi Oswiecimben karambolozott, amikor a városhoz közeli lakóhelyére tartott. (Oswiecim történelmileg terhelte német neve Auschwitz.) Természetesen nem a kormányfő vezetett, hanem a hivatali sofőrje, és testőrök is kísérték. Kertes családi házak mellett haladtak az úton, amikor a vezető egy másik személyautó erőszakos előzési manővere miatt hirtelen irányváltásra kényszerült, és a limuzin egy útszéli fának ütközött. A balesetet okozó kocsi nem sérült meg. A lengyel kormány szóvivő, bizonyos Rafal Bochenek sajtótájékoztatóján közölte: Beata Szydłót közvetlenül a baleset után a helyi kórházban megvizsgálták, majd saját kérésére, az orvosokkal történt konzultáció után mentőhelikopterrel a varsói katonai kórházba vitték. Szerencsére nem esett komolyabb baja, „a közúti balesetekre jellemző zúzódásokat” szenvedett. Hivatali munkáját képes ellátni, mindazonáltal néhány napig még a kórházban marad, pusztán elővigyázatosságból. A kormány szóvivő egyúttal azt is bejelentette, hogy az ütközés után összesen három embert szállítottak kórházba: a miniszterelnök mellett a sofőrt, valamint a lengyel kormányfő egyik tagját, aki szintén a limuzinban utazott.

A lengyel rendőrség a baleset másnapján közölte, hogy a vétkes jármű huszonegy éves vezetője elismerte felelősségét. Ellene közúti baleset okozása a vád. Az esetet a lengyel ügyészség és a belbiztonsági hivatal is vizsgálja. Természetesen nem szándékom elkomolytalankodni a balesetet, és a vétkes sofőrt sem kívánom a távolból felmenteni, de a jelek szerint semmi drámai nem történt. Egy hétköznapi kis koccanásról van szó. Láttam sajtófényképeket a helyszínről, melyek azt ábrázolják, hogy a kormányzati gépkocsi az úttal párhuzamosan állt meg, az eleje kicsit meggyűrődött. A fa, amelynek nekiütközött, nem dőlt ki, épségben áll. Törmelék, cserép nem borítja a járdát. Beata Szydło a hivatali rangjának köszönhető elővigyázatosságból feküdt be néhány napra a varsói kórházba – egy átlagos állampolgárt hasonló esetben rövid oswiecimi ambuláns kezelés után hazaküldenek, hogy kilenc órák múlva már a családja körében vacsorázhasson. Amúgy elképzelhetjük a huszonegy éves srác rémületét, amikor a kormányfő kiugranak a pórul járt kocsiból, és katonásan üvöltöznek, nyilván szalonképtelen stílusban... Igazán nagy pech éppen a miniszterelnök kocsiját leszorítani előzés közben. Amúgy Beata Szydłónak mostanság nincs szerencséje a közlekedéssel, mert nemrégiben egy másik balesetnek is elszenvedője volt: izraeli látogatása során az őt szállító gépkocsi lesodródott az útról, és ketten könnyebben megsérültek. A kormányfő akkor zúzódás nélkül szállt ki a járműből.

Jópofa hír, hogy a Twitter közösségi oldalon ismeretlen személyek készítettek egy térképet, amely azt ábrázolja, hogy az egyes európai országok lakóit mi idegesíti leginkább. Egészen

pontosan: milyen mondatoktól lesznek idegesek-dühösek egy-egy országban? Az összeállítás szerint a románokat az zavarja legjobban, ha egy nyugati turista Bukarestben azt mondja nekik: „Ez egy gyönyörű ország, imádom Budapestet!”. Az osztrákokat az ingerli, ha egy külföldi megkérdezi tőlük: „Ti ugye németek vagytok?” A portugálok arra ugranak, ha azt tudakolják tőlük: „Ti itt brazilul beszéltek?” A skótok természetesen akkor lesznek idegesek, ha angoloknak nevezik őket. A balti országok lakosait az dühíti rettentően, ha összekeverik őket az oroszokkal. Megjegyzem, ennek van némi alapja, amennyiben a három balti országban, Észtországban, Lettországban és Litvániában nagyon jelentős az oroszok aránya – a szovjet időkben módszeresen telepítettek be oroszokat, és a Szovjetunió széthullását követően is rengeteg orosz tette át a székhelyét a Baltikumba.

Mi a helyzet a lengyelekkel? Őket az idegesíti mindennél jobban, ha egy nyugati politikus a „második világháborús lengyel haláltáborokról” beszél. Természetesen az lenne a helyes megfogalmazás, hogy „a megszállt Lengyelország területén működött náci haláltáborok”. És minket, magyarokat az bosszant leginkább, ha idétlen szóviccet gyártanak hazánk angol nevéből: Hungary – hungry. Nem értékeljük túlságosan, ha egy turista azt mondja: „Are you hungry? Ha-ha-ha.” Nem, köszönjük szépen, nem vagyunk éhesek, csak magyarok, he-he-he. Ez tényleg elég idegesítő, mindazonáltal engem inkább csak elszomorít. Mindig eszembe jut az a hihetetlenül ostoba amerikai nő, aki egy ottani televíziós „műveltségi” vetélkedőben azt a kérdést kapta, hogy Budapest melyik ország fővárosa – a négy lehetséges válasz Franciaország, Németország, Magyarország és Egyiptom volt. És a nő Németországot jelölte meg, azzal az indoklással, hogy „Franciaország nem külön ország, hanem Európa része; olyan ország pedig, hogy Éhes, olyan nincs.” Amikor a műsorvezető közölte vele a helyes választ, hosszan hüledezett.

E méretes ostobaság után lássunk valami megnyugtatóbb, intelligensebb témát! Janusz Drzewucki 1958-ban született lengyel költő, irodalomtörténész néhány gondolatát ajánlom figyelmükbe. Az ezredfordulón az egyik legrangosabb kiadó, a varsói székhelyű Czytelnik (Olvasó) főszerkesztőjeként Márai Sándor tucatnyi művének megjelentetésénél bábáskodott. A közelmúltban szép levelet kaptam tőle, melyben többek között Mozartról ír. Néhány mondata olyan értékes, hogy magyarra fordítottam, íme: „Mozart zseni volt, bármit is jelentsen e szó. Minden egyes hangjegyében zseniális volt. Amikor zenélt és komponált, angyalok őrködtek fölötte. Meglehet, Mozart maga is egy volt ama angyalok közül. Amikor hegedűre, fuvalára, zongorára és Isten tudja, még hányféle hangszerre írt műveit hallgatom, legszívesebben égneek tárnám a karom, kacagnék és zokognék. Ha a Figaro házasságát, a Così fan tuttét vagy a Varázsfuvalát hallgatom, legszívesebben táncra perdülnék. Ha meghallom a Requiem első ütemeit, minden idegszállammal egyszerre érzek fagyot és hőséget, lelkem és testem keresztül-kasul átjárja mindaz, ami és aki fontos. Olyankor ismét képessé válok maradéktalanul vallani, hogy Isten képére és hasonlatosságára teremtettem.

Ha meghallom Hitler és Sztálin nevét, undorral és szégyenkezéssel tölt el, hogy velük együtt én is a homo sapiens fajához tartozom. Mozart nevének hallatán boldogan, büszkén és hálával hirdetem, hogy – akárcsak ő – az emberiség családjának tagja vagyok. Azt hiszem, minden idők legnagyobb művésze volt. Volt? Mozart van.” Azt hiszem, ilyen a valódi értelemben vett európai kultúra, ezen a visegrádi uniós vidéken honol. Jó nekünk itt.